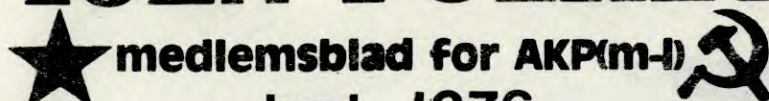

TJEN FOLKET

medlemsblad for AKP(m-l)

juni 1976

PROGRAMDISKUSJONENE: GRUNDIG KAMP MOT HØGREAVVIKET!

INNOLD DETTE NUMMER:

LEDER:

Sympatisorer på sommerleirene! 2
Forbered 21. august og Chiledemonstrasjonene nå!

Studer KKP's forslag til generallinje 4

PROGRAMDISKUSJONEN:

Sk-vedtak om hovedmotsigelsen 5

Hvem forfalsker dialektikken 7

Ein tendens skular ein annan tendens 9

Klassealliansen proletariat-bonde under
sosialismen 11

Hovudmotsiinga og klasseanalyse på bygdene 13

Høgrefeila, programmene og landsbygda 16

Lærerne tilhører et særskilt lag 18

Mot skadedvr i klasseanalyse av lærerne 19

BERETNINGSDISKUSJON:

Koba dekker viktige »venstre»-avvik 21

YMSE:

Melding frå redaksjonen 4

Partiet må ta hetsen alvorlig! 23

LEDER:

ØK SYMPATISØRMOBILISERINGA TIL SOMMERLEIRENE!

Det er enna en måned igjen til årets sommerleire. Sjøl om mange sympatisører av partiet er mobilisert til disse leirra, er det fortsatt en tendens til ikke å ta alvorlig på å få sympatisører med. Endel kamerater betrakter fortsatt sommerleira som partileire og det er også en tendens til å gi opp på forhand fordi en ikke trur at det er mulig å få folk til å «ofre» ei av sine ferieuker på politikk.

Bade gjennom streikestøttarbeidet, abonnementskampanja, rotasjonsinnsamlingene og 1. mai-arbeidet har det dukka opp stadig nye sympatisører til partiet som har gjort en stor innsats på alle disse omradene. Dette er kampinnstilte folk som partiet har forpliktelser overfor med å konsolidere dem og trekke dem opp på et høgere politisk nivå.

Alle som har vært på sommerleier veit at ei ukes sommerleier ofte betyr like mye som ett års diskusjon bade for organiserte og uorganiserte, følgelig er sommerleira av stor betydning for å kunne konsolidere og heve det politiske nivået blant sympatisøra, noe som er ei forutsetning for at vi fortsatt skal kunne dra nytte av disse kameratene innsats. For mange sympatisører vil sommerleiren også være det endelige puffet for at de skal gå inn i partiet.

Er så diskusjonene i år
opplegg til partileire?

Tvertimot. Er programdiskusjonen bare en partisak? Partiet har alltid lagt stor vekt på å gjøre partilinja godt kjent blant vennene av partiet. Sommerleirene har tradisjonelt også alltid spilt en viktig rolle i å trekke uorganiserte kamerater med i diskusjon og kritikk av partilinja!

Programdiskusjonen kan være første skritt til å trekke sympatisører nærmere partiet.

Er krigsdiskusjonene et «internt partianliggende»? Tvert om må vi arbeide iherdig for å bekjempe pasifistiske illusjoner, eller ideer om at truslene fra en imperialistmakt rettferdiggjør «inn-grep» fra en annen imperialistmakt, blant partiets sympatisører. Det er nødvendig på forhand å forberede dem på hva et angrep vil innebære, for å motvirke demoralisering og desorganisering når en

krig settes igang. I tilfelle et supermaktsangrep vil partiets sympatisører være svært viktige i arbeidet med å mobilisere til og å organisere motstands-kampen.

Sympatisørene og venner av partiet har også til nå gjort en stor innsats i pengeinnsamlinger, abonnementsverving og salgskampanjer rundt «Klasse-kampen». Uten ei sanna helhjerta oppslutning fra sympatisørene hadde framgangen for avisa vært vanskelig. Uten at vi fortsetter å mobilisere dem og dra nytte av innsatsen deres vil det også bli svært mye vanskeligere å gå vidare.

Sympatisørmobilisering krever
hard kampstil.

I løpet av det siste året har partiets sympatisører lagt for dagen en stor innsatsvilje og også evne til hardt arbeid i klassekampen. Ideen at det er umulig å få slike folk til å «ofre» ei ferieuke til sommerleier er feilaktig. At det allerede er påmeldt mange sympatisører viser dette. Men erfaringene viser også at det kreves kamp for å få dem med. Uten at vi setter av mye tid til grundige diskusjoner med dem om detta i den korte tida som er igjen vil vi neppe nå resultater.

Endel kamerater trur at det å ta kamp med venner av partiet betyr å skjelle dem ut for alle dems feil og svakheter. En sanna form for kamp ville neppe føre til at disse vennene kommer særlig nærmere partiet. For å få sympatisørene på sommerleier er det nødvendig å gå aktivt ut med en *positiv* argumentasjon. Vi må ta utgangspunkt i at dette er folk som er kampvillige.

Det er nødvendig å få fram at klassekampen stadig tetner til og at sjøl om vi er mange så er vi for få. Derfor må de ikke lenger stå på sidelinja men gå med oss. Partiet *trenger* dem.

Utifra dette har de store hoveddiskusjonene stor betydning for dem, bade ved å kunne innvirke på partiets politikk og ved å skolere seg sjøl og ruste seg for framtida. Argumentasjonen på det politiske innholdet på leirene er det viktigste. Vi må stille

saken sann for sympatisora at det er dems ansvar som revolusjonære å delta i å legge opp og kritisere partiets politikk og å forberede seg på en imperialistisk krig. Og at årets sommerleier er en enestående anledning til dette.

Dessuten må en ikke glemme å propagandere for at livet på en slik leier er en skole i sosialisme, både når det gjelder arbeidsdeling, organisering, demo-

krati og ikke minst kameratskap. Dessuten er leira en kombinasjon av politikk og godt organisert ferie.

Bruk tida som er igjen til å mobilisere flest mulig sympatisorer til årets sommerleire!

FORBERED DE ANTI-IMPERIALISTISKE DEMONSTRASJONENE I AUGUST OG SEPTEMBER FØR FERIE!

Tidlig på høsten vil det anti-imperialistiske arbeidet stå i sentrum. Det dreier seg om demonstrasjonen mot den sosialimperialistiske okkupasjonen av Tsjekkoslovakia på årsdagen 21. august og demonstrasjonen mot det fascistiske USA-dirigerte statskuppet i Chile 17. september.

Disse demonstrasjonene er svært viktige for kampen mot *all* imperialismen og spesielt for kampen mot de to supermaktene. Slagkraftige anti-imperialistiske demonstrasjoner disse to dagene vil være en stor støtte til den virkelige kampen mot imperialismen i disse to landa, og det vil også være et hardt slag mot imperialismens og sosialimperialismens agenter i vårt eget land. Ikke minst vil det gjennom godt arbeid være mulig å slå hardt til mot de revisjonistiske partiene som slår om seg med anti-imperialistiske fraser om den ene supermakta samtidig som de roser den andre som de små lands store velgjører. Felles for begge demonstrasjonene er at de også vil rette seg mot revisjonistisk kapitulasjonspolitik, og framholde at bare kamp nytter.

Det er stor grobunn for ekte anti-imperialisme i det norske folket og i disse to konkrete sakene står store deler av massene på vår side. Det norske folket er imot det USA-dirigerte militærkuppet i Chile og Sovjets okkupasjon av Tsjekkoslovakia. Dette betyr at det absolutt er mulig å få til slagkraftige demonstrasjoner. Erfaringene fra 1. mai viser at dersom vi driver hardt mobiliseringsarbeid kommer folk, dersom vi *ikke* tar arbeidet med å mobilisere massene alvorlig og jobber hardt, uteblir massene. Til disse demonstrasjonene må vi legge spesiell vekt på å *ga breitt* ut og mobilisere sterkt.

21. august: Partiet i spissen for kampen mot sosialimperialismen

Både det norske borgerskapet og revisjonistene

ignorerer denne dagen totalt. Både i 74 og 75 blei det på vårt initiativ arrangert en rekke vellykka demonstrasjoner rundt i landet. Sjøl om de revisjonistiske og reformistiske fagforeningsledere rundt om på arbeidsplassene var aktive motstandere av disse arrangementene, var reaksjonen hos arbeidera entydig *positiv* sjøl om ikke så mange gikk. Dette viser hvem som er det tsjekkiske folkets sanne venner og at borgerskapet og opportunistene i fagbevegelsen gar hand i hand om å sabotere kampen mot sosialimperialismen.

Demonstrasjonen mot Sovjets okkupasjon av Tsjekkoslovakia er *ikke* noe partitog. Tvertimot er det nødvendig å mobilisere *alle* som gar mot okkupasjonen. En spesiell erfaring er at øst-europeiske fremmedarbeidere, f.eks. tsjekkere og jugoslaver, lett kan mobiliseres.

Chile: Revisjonistene eller de progressives dag?

Militærkuppet i Chile er eksempel på fascisme innført av USA-imperialismen for fortsatt overherredømme. Men Chile er også eksemplet på den fredelige veiens nederlag og på revisjonismens forræderi mot et fattig folk. Samtidig med at de chilenske revisjonistene vil ga i forhandlinger med marionetten Pinochet, driver vare hjemlige revisjonister og samler inn penger til Chile som havner hos revisjonistiske pamper et sted i Europa.

Vi tok de første skritt til solidaritetsarbeid for det chilenske folket her i landet, et arbeid som revisjonistene på alle mater har forsøkt å splitte og lamme uten å ha hellet med seg. Tvertimot er dette arbeidet i framgang.

Revisjonistene har også planer om å bruke årsdagen for kuppet til å støtte forræderne i Chile. Derfor er det spesielt viktig med en slagkraftig manifestasjon til støtte for *kamplinja* i Chile, til støtte for det chilenske folket. Til dette arrange-

mentet vil vi også få en eller flere representanter fra våre kamerater i Chile. Også når det gjelder kuppet i Chile er massene på vår side. Det er bare vårt mobiliseringsarbeid som avgjør om dette skal bli en solidaritetsdag for det chilenske folket eller om det skal bli revisjonistenes dag.

Begynn forberedelsene for sommerferien!

Arbeidet med å mobilisere til disse demonstrasjonene må drives hardt både på arbeidsplassene, i boligstrøk, på universiteter, høyere læresteder og på skoler. Spesielt vil vi peke på en feilaktig tendens til å *nedprioritere* mobiliseringsarbeid på universiteter, høyere læresteder og på skoler. Kommuniste på disse stedene skal drive like aktivt massearbeid på sine plasser som kommunister på arbeidsplasser og i boligdistrikter, og de har også muligheter til å få med seg et stort antall folk.

Et annet problem i arbeidet med disse demonstrasjonene er tidspunktene. Erfaringene viser at august og september er prega av desorganisering p.g.a. sommerferien og leirene. Dette betyr at mye av forberedelsesarbeidet må gjøres før sommeren.

Parolegrunnlagene for toga vil komme i KK og det vil også være ferdig løpesedler før ferien. Disse må spres. Steder som skal ha demonstrasjoner må raskt gå ut og propagandere og nedsette mobiliseringskomiteer for arrangementene. Det er også mulig å få en god del folk allerede til å binde seg for å gå i et eller begge toga, og vi kommunister må ikke nøle med å gå bredt ut allerede nå.

Fram for slagkraftige demonstrasjoner 21. august og 17. september!

Begynn arbeidet nå!

STUDER KKP'S FORSLAG TIL GENERALLINJE FOR DEN INTERNASJONALE KOMMUNISTISKE BEVEGELSEN!

KKPs forslag til generallinje er et dokument som har hatt og har stor betydning for kampen mot den moderne revisjonismen og sosialimperialismen. Dette dokumentet streker opp en rekke viktige prinsipper og hovedlinjer for de kommunistiske partienes politikk. Det er viktig for oss å studere dette i samband med utstakinga av hovedlinjene for vårt eget parti. Derfor er studiet av KKP's forslag til generallinje for den internasjonale bevegelsen gjort til *obligatoriske sjølstudier*.

Vi vil minne om at både *Radikalismen* av Lenin og *Sosialimperialismen* er obligatoriske sjølstudier som skal gjennomføres i løpet av *denne årsplanen*. Studiespørsmål til Sosialimperialismen stod i Røde Fane nr. 5/75. Studiespørsmål til de to andre bøkene vil bli utarbeida så snart som råd er. Når det gjelder Radikalismen må de som ikke allerede har boka, vente med å skaffe seg den til Oktoberutgaven foreligger.

OM DEN TEKNISKE KVALITETEN PÅ INTERNE DOKUMENT

Redaksjonen har fått klage fra svaksynte og eldre medlem av partiet på at dei har vanskeleg for å lesa interne dokument. Grunnen er dels at det brukast for små prentetypar, dels at linene ikkje er rakt satt opp men står litt hulter til bulter.

Redaksjonen meiner kritikken er rett og at det er eit viktig spørsmål avdi det gjeld masselina og foresetnadene for å kunna mobilisera *alle medlem* på politikken. Difor har vi auka storleiken på prentetypene. Vidare vil vi enno meir leggja vinn på ein god lay out i dokumenta. Takk for kritikken.

Red.

LANDSMØTEFORBEREDELSENE:

PROGRAM DISKUSJONEN

PRESENTASJON AV SENTRALKOMITEENS VEDTAK OM HOVEDMOTSIGELSEN

Et viktig programspørsmål er analysen av hovedmotsigelsen i Norge. På dette punktet har det radd en god del uklarhet. Derfor er det nødvendig å rydde opp i en del misforståelser om hva en hovedmotsigelse i grunnen er for noe.

Loven om motsigelser i alle ting er grunnloven for den marxistiske filosofien, den dialektiske materialismen. Marx brukte denne loven da han studerte lovene for det kapitalistiske samfunnets utvikling, og den er grunnlaget for alle de marxistiske klassikernes standpunkt og metoder. Men det er først Mao Tsetung som har skrevet en helhetlig sammenfatning av loven om motsigelser, i artikkelen «Om motsigelsen». Der tar han opp begrepet *hovedmotsigelsen* og definerer det slik:

»Det er mange motsigelser i utviklingsprosessen til en sammensatt foreteelse, og en av dem er nødvendigvis hovedmotsigelsen. Eksistensen og utviklinga av den bestemmer eller virker inn på eksistensen og utviklinga av de andre motsigelsene». (Skrifter i utvalg, side 81.)

Dette betyr at Mao slår fast at det i enhver sammensatt prosess finnes en hovedmotsigelse. Det gjelder samfunnsutviklinga som helhet, eller f.eks. utviklinga i et parti eller en organisasjon. Det gjelder også utviklinga i naturen og i de enkelte prosesser der.

Når vi skal finne hovedmotsigelsen i en prosess, må vi for det første ha klart for oss de ulike motsigelsene som den består av, deretter må vi finne *den av disse motsigelsene som nettopp bestemmer eller virker inn på eksistensen og utviklinga av de andre motsigelsene*.

Allerede her finnes det misforståelser og bevisste revisjonistiske avvik fra den dialektiske materialismen. I stedet for å gripe den motsigelsen blant mange som preger og bestemmer de andre, f.eks. i et samfunn som Norge, finnes det en tendens til å prøve å *redusere* alle motsigelsene i samfunnet til en motsigelse. Dette er et uttrykk for den borgerlige metafysikken, og det er i strid med forholda i den virkelige verden. De andre motsigelsene kan spille en underordna rolle, men de vil være der. De

lar seg ikke redusere bort. En slik forfalsking av Maos begrep hovedmotsigelsen kan bare føre til revisjonisme.

Det fører til at en overvurderer enkelte motsigelser og undervurderer andre. Det er ofte et slikt avvik i filosofien som ligger til grunn når enkelte kamerater argumenterer for det feilaktige standpunktet at hovedmotsigelsen i Norge går mellom monopolkapitalen og folket.

HVA SKJER NÅR HOVEDMOTSIGELSEN ENDRES?

I løpet av en langvarig prosess vil enkelte motsigelser opphøre, og enkelte nye vil oppstå. I utviklinga av et samfunn vil det som er hovedmotsigelsen i en epoke, være en underordna motsigelse i en seinere epoke. Normalt vil den ikke opphøre umiddelbart, men den vil bli fortrent av andre motsigelser. Den nye hovedmotsigelsen vil heller ikke oppstå samtidig med at den blir den viktigste motsigelsen. Den vil ha eksistert i lengre tid som en underordna motsigelse.

Da de borgerlige revolusjonene seira så opphørte motsigelsen mellom føydaladelen og tredjestanden å være hovedmotsigelsen. Men de føydale levningene fortsatte å spille en viss rolle i lang tid, og i enkelte land var det til og med en viktig underordna motsigelse. Den nye hovedmotsigelsen ble motsigelsen mellom borgerskapet og proletariatet. Den oppsto ikke med seieren i de borgerlige revolusjonene. Den hadde eksistert så lenge lønnsarbeidet eksisterte innafor det føydale samfunnet. Det var imidlertid en underordna motsigelse, en motsigelse innafor tredjestanden.

DEN GRUNNLEGGENDE MOTSIGELSEN

Dette begrepet blir ofte trukket inn, og stilt opp mot hovedmotsigelsen. De marxistiske klassikerne bruker dette begrepet, men det er viktig å bruke

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

det riktig. F.eks. var det ei stund på moten å snakke om at »den grunnleggende motsigelsen mellom proletariatet og borgerskapet *tar seg uttrykk* i en hovedmotsigelse mellom folket og monopolkapitalen». Dette er noe revisjonistisk vrøvl. Det hører ikke hjemme i marxismen å snakke om at en klassemessig motsigelse *tar seg uttrykk* i en annen klassemessig motsigelse. Når Engels (i Anti-Duhring) bruker begrepet den grunnleggende motsigelsen i kapitalismen så mener han motsigelsen mellom produksjonens samfunnsmessige karakter og den private tilegnelsen av produksjonsresultatet. Så sier han »Motsigelsen mellom samfunnsmessig produksjon og kapitalistisk tilegnelse trer fram som (manifested itself as) motsigelsen mellom proletariat og borgerskap.» (Anti-Duhring s. 321) Her er det altså motsigelsen mellom karakteren av produksjonen og karakteren av tilegnelsen som *trer fram som*, eller *tar seg uttrykk i*, en bestemt klassemessig motsigelse. Det er det samme som Mao snakker om i Om motsigelsen, »... da frikonkurransekapitalismen utvikla seg til imperialism, skjedde det ikke noen endring i klassekarakteren til de to klassene i grunnleggende motsigelse, nemlig proletariatet og borgerskapet, eller i samfunnets kapitalistiske karakter. ...» (Skrifter i utvalg, side 76).

Motsigelsen mellom proletariatet og borgerskapet er en aktiv og virksom motsigelse i det norske samfunnet i dag. Enten er den hovedmotsigelsen eller så er den en underordna motsigelse.

Det nytter ikke å prate om at den er en grunnleggende motsigelse som »tar seg uttrykk i» motsigelsen mellom monopolkapitalen og folket. Det er å redusere den viktigste klassemessige motsigelsen i det kapitalistiske samfunnet til en museumsgjenstand. Det er et program for å nedlegge klassekampen.

HVA ER HOVEDMOTSIGELSEN I NORGE?

AKP(m-l)s program har aldri statt for den feilaktige oppfatninga at hovedmotsigelsen går mellom monopolkapitalen og folket. (Derimot har denne oppfatninga blitt spredd i en del partilitteratur uten å bli imotegatt). I Prinsippprogrammet fra 1973 star det:

»Voksteren i den statsmonopolistiske kapitalismen i Noreg har fort til at den viktigaste motseiinga (hovudmotseiinga) i dag er fylgjande: På den eine sida står monopolkapitalen og staten hans, med storborgarskapet som fast allierte. På den andre sida finn vi arbeidarklassen i nært samlag

med bønder og fiskarar, og ei rad allierte.» (Partiboka s.18).

Som leseren ser gir denne formuleringa ikke uttrykk for den feilaktige illusjonen om at monopolborgerskapet står alleine. Formuleringa framhever også arbeiderklassen og forsøker å gi uttrykk for den leninistiske linja med klassealliansen mellom arbeiderklassen og de arbeidende bondene. Formuleringa inneholder en del riktig, men den blander sammen spørsmålet om hva som er hovedmotsigelsen med et annet viktig spørsmål, nemlig klassealliansen. Programmet fra 1973 setter ikke fingeren på den ene motsigelsen blant de mange som finnes i Norge i dag som preger og bestemmer de andre. Derfor må formuleringa forkastes. Det er også andre feil ved formuleringa.

Sentralkomiteen i AKP(m-l) har sendt ut et forslag om at partiets 2. landsmøte vedtar følgende om hovedmotsigelsen i Norge:

»Hovudmotseiinga i det norske samfunnet er motseiinga mellom dei to klassane som står i motseiing til kvarandre, proletariatet og borgarskapet. Dei andre motseiingene til ei kvar tid som motseiingene mellom småborgarskapet på landsbygda og borgarskapet, mellom ikkje-monopolistiske kapitalistar og monopolkapitalistar, mellom Noreg og andre imperialistmakter, mellom borgarleg-demokrati og fascisme, er alle saman styrte av denne motseiinga og påverka av henne.»

At motsigelsen mellom proletariatet og borgerskapet er hovedmotsigelsen betyr *ikke* at det *bare* er den motsigelsen som har noen betydning. Men det betyr at den preger de andre motsigelsene. Ta f.eks. motsigelsen mellom ikkje-monopolistiske kapitalister og monopolkapitalister. Det er en virkelig motsigelse som til tider kan bli nokså antagonistisk, d.v.s. fientlig. Likevel preges den av hovedmotsigelsen på en slik måte at hele borgerskapet står mot den proletariske revolusjonen. De ikkje-monopolistiske kapitalistene har rett nok ikke noe makt over statsapparatet til monopolkapitalen, men de støtter det etter beste evne fordi det er det eneste som kan sikre deres egen fortsatte kapitalistiske utbytting av arbeiderklassen.

I åra 1940–45 var det ikke motsigelsen mellom proletariatet og borgerskapet som var hovedmotsigelsen. Den gikk mellom den tyske imperialismen og det arbeidende folket i Norge. Men det betyr ikke at motsigelsen mellom borgerskapet og proletariatet opphorte. Tvert om, den spilte en viktig underordna rolle under hele krigen, og med en gang tyskerne kapitulerte, blei den på nytt hovedmotsigelsen.

MOT FEILAKTIGE OPPFATNINGER

Enkelte revisjonister, slik som Hans I.Kleven, hevder at hovedmotsigelsen går mellom monopolkapitalen og folket. Andre revisjonister, slik som Kjell Hovden, hevder at den går mellom proletariatet og borgerskapet. Felles for dem er at ingen av dem bruker begrepet hovedmotsigelsen i Maos betydning. Den første typen prøver å glatte over den grunnleggende klassemotsigelsen i ethvert kapitalistisk samfunn. Den andre typen bruker metoden med å la det røde flagget bekjempe det røde flagget. De bruker ei formulering som overflatisk sett er riktig til å fremme det anti-leninistiske standpunktet med at arbeiderklassen ikke skal alliere seg med de arbeidende bonda. De fremmer også ideen om at *hele* borgerskapet, og til og med småborgerskapet, har makta i staten etter at både Lenin og Stalin uttrykkelig har slått fast at den borgerlige staten i vår tid er underlagt *monopolkapitalen*.

Det var særlig den siste type revisjonisme partiet ønska å markere seg mot i -73 med den daværende formuleringa av hovedmotsigelsen. Men det førte til at andre typer revisjonisme fikk større spillerom.

Sentralkomiteen har nå skilt spørsmålet om klassealliansen fra spørsmålet om hovedmotsigelsen. På den måten blir alle de viktige prinsippene tatt vare på, og vi slår mot ulike slag revisjonisme.

I utkastet til prinsippprogram står det:

»I høve til den sosialistiske revolusjonen delar samfunnet seg i to store læger, der proletariatet og borgarskapet er drivkrafta på kvar si side.

Borgarskapet er *fienden* til proletariatet. Monopolkapitalen er den leiande delen i borgarskapet sitt læger. Borgarskapet stør seg på arbeidararistokratiet og dei øvste delane av småborgarskapet.

Proletariatet på si side må stø seg på halvproletariatet, småbondene og dei arbeidande fiskarane som sine viktigaste allierte. Det må og alliere seg med store delar av ungdomen under utdanning og dei lagare delane av dei funksjonærane som høyrer til småborgarskapet og progressive intellektuelle. Det er desse vi meiner med *folket*.»

H.G

HVEM FORFALSKER DIALEKTIKKEN?

Svar til Oddleif i april-TF

I TF for april har signaturen Oddleif et innlegg om hovedmotsigelsen i Norge. Innlegget faller i to deler: Først noen almenne kommentarer ut ifra Maos verk »Om motsigelsen», deretter sjolve spørsmålet om hvordan hovedmotsigelsen i Norge skal stilles.

Begge deler kunne trengs å bli kommentert, men for ikke å sprengre alle rammer skal jeg konsentrere meg om det første: Oddleifs behandling av dialektikken. Sjolve spørsmålet om

hovedmotsigelsen blir derfor underordna her.

O's hovedtese er at partiprogrammet fra -73 forfalsker dialektikken, spesielt spørsmålet om hovedmotsigelse kontra grunnleggende motsigelse. En må da føye til at -73-programmets linje i disse spørsmåla ikke var noen »nyskapning» som stammer fra den verste høyreperioden i 72/73, men har vært ml-bevegelsens syn helt fra starten av. Jeg

mener at O i sitt forsøk på å avsløre denne »forfalskninga» bommer totalt, og at han sjøl havner i ei hengemyr av forfalskning og revidering av dialektikken.

Oddleifs syn kan summeres opp i tre »hovedteser» som jeg skal ta opp etter tur. Før innlegget hans har redaksjonen trukket fram en del sitater fra »Om motsigelsen». Slik de står, ser det ut som om de er plassert der for å underbygge påstandene i innlegget. Dette gjør de ikke, og

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

studier av verket i sin helhet mener jeg klart vil tilbakevise påstandene hans.

HOVEDMOTSIGELSEN KAN ENDRE SEG FRA STADIUM TIL STADIUM I PROSESSEN.

Oddleif skriver: »Dette tyder at hovedmotseiinga mellom klasane i Noreg er lik så lenge den grunnleggjande motseiinga er lik».

Dette er apenbart i strid med Maos analyse. Denne gar klart fram at sitatene i samme nr. av TF: *Nemlig at den grunnleggjande motsigelsen er den motsigelsen som gir prosessen sin grunnleggjande karakter, dens innerste vesen, og som er bestemmende for hele prosessen fra begynnelse til slutt*

Hva er derimot en hovedmotsigelse? Mao skriver: »Men hva som enn hender er det ikke den minste tvil om at det på ethvert trinn av en utviklingsprosess bare er en hovedmotsigelse som spiller den ledende rollen.» (om motsigelsen, s.22, min uth.)

Hovedmotsigelsen er altså den motsigelsen som på det enkelte trinn i prosessen virker inn og bestemmer de andre motsigelsene.

HVORDAN HAR HOVEDMOT- SIGELSEN MELLOM KLASSENE BLITT FOR- ANDRET UNDER KAPITA- LISMENS UTVIKLING?

Er det også slik at på alle stadier i kapitalismen vil hovedmotsigelsen m.h.p. klassene være den samme, og lik den grunnleggjande motsigelsen? Mao omtaler ikke dette direkte. Men om det halvkoloniale Kina skriver han:

»Selv om det ikke har funnet sted noen endringer i naturen til den grunnleggjande motsigelsen i prosessen som helhet, det

vil si i prosessens anti-imperialistiske, anti-foydale og demokratisk-revolusjonære natur (...) så har denne prosessen ikke desto mindre gjennomgått flere utviklingsstadier i løpet av mer enn 20 år.» (Om motsigelsen, s.16.)

Klar tale. Men derimot kan hovedmotsigelsen være forskjellig fra stadium til stadium – sjøl om den grunnleggjande motsigelsen er konstant:

»Når imperialistene innleder en agresjonskrig mot et slikt land, kan alle de ulike klassene i det, med unntak av noen få forrædere, midlertidig forenes i en nasjonal krig mot imperialismen. I et slikt tilfelle blir motsigelsen mellom imperialismen og det landet det gjelder, hovedmotsigelsen, mens motsigelsene mellom de ulike klassene i landet (inbefattet den mellom føydalsystemet og folkets store masser) midlertidig inntar en sekundær eller underordnet stilling.» (Om motsigelsen s.21)

Hva blir det igjen av O's tese om at hovedmotsigelsen når det gjelder forholdet mellom klassene hele tida er den samme og lik den grunnleggjande motsigelsen? Eller gjelder »tesen» (som O framstiller som en dialektisk lov) bare høyt utvikla kapitalistiske land?

HOVEDMOTSIGELSEN I/ NORGE: DETKAN VÆRE SLIK AT SMAKAPITA- LISTENE STAR PÅ PROLETA- RIATET SIN SIDE.

Oddleif skriver: »Soleis skulle den grunnleggjande motseiinga gå mellom arbeid og kapital – men i hovudmotseiinga smett ein del kapitalistar over på proletariatet si side!»

Den grunnleggjande motsigelsen mellom arbeid og kapital mellom proletariatet og borgerskapet er lik både under kapitalismen og sosialismen og løses ikke før klassene er endelig avskaffa, i det kommunistiske klasseløse samfunnet. Likevel er det faktisk slik at under visse konkrete betingelser kan enkelte kapitalister »skifte side». I »Om den korrekte behandlinga av motsigelser i folket» skriver Mao:

»I vårt land horer motsigelsen mellom arbeiderklassen og det nasjonale borgerskapet til kategorien motsigelser i folket. Stort sett er klassekampen mellom disse to en klassekamp innen folkets rekker, fordi Kinas borgerskap har en dobbeltsidig karakter (...) I den sosialistiske revolusjonens periode utgjør utbyttinga av arbeiderklassen i profittøyemed en side ved det nasjonale borgerskapets karakter – samtidig som den kjensgjerning at det støtter forfatningen og er villig til å godta en sosialistisk omdanning utgjør en annen side (...) Motsigelsen mellom det nasjonale borgerskap og arbeiderklassen er en motsigelse mellom utbytteren og den utbyttede og er i sitt vesen antagonistisk, men under de konkrete forhold i Kina kan denne antagonistiske klasse-motsigelsen, så sant den behandles på en riktig måte, omdannes til en ikke-antagonistisk motsigelse og løses med fredelige midler.» (Sitatboka 1.urg.s.62) (min uth.)

Jeg mener ikke at Maos konkrete analyse av det nasjonale borgerskapet kan tillempes på Norge i 1976. Det er Maos metode som er kjerna her: Smakapitalistenes stilling må bestemmes gjennom en konkret analyse av deres situasjon i Norge i dag – ikke ved å »sjonglere med dialektikken som en kortkunstner». Oddleifs egne ord slår tilbake på ham sjøl.

ODDLEIF STAR FOR EI KRUSTSJOV-LINJE I KLASSEANALYSA

Oddleif skriver: »Mao skriv

ikkje at hovudmotseiinga uttryk-
kjast i ein rad underordna mot-
seiinger på denne sida – og nokre
andre underordna motseiinger på
hi side.»

Igien »avslører» Oddleif ikke
annet enn at han lesar »Om
motsigelsen» som en viss mann
leser Bibelen. Mao skriver på s.22
i »Om motsigelsen»:

»Når en revolusjonær borger-
krig har utviklet seg til et
punkt hvor den truer selve
eksistensen til imperialismen
og dens lopegutter, tar imperia-
lismen ofte i bruk andre midler
for å opprettholde sitt herre-
domme (...). I et slikt tilfelle

står den utenlandske imperia-
lismen og den hjemlige reak-
sjon helt åpent på den ene sida,
mens folkets masser står på
den andre sida, og utgjør slik
hovedmotsigelsen som bestem-
mer eller påvirker utviklinga av
de andre motsigelsene.»

Denne vurderinga er et godt
eksempel på at Mao har grepet
det som ifølge Lenin er kjerna i
marxismen: Konkret analyse av
konkrete forhold. Mao bruker
konsekvent begrepet folket om –
foruten proletariatet – de klasser
og lag som i den konkrete situa-
sjonen, i det stadiet i samfunns-
utviklinga det er snakk om, kan
vinnes som allierte for arbeider-

klassen. Oddleif bruker begrepet
slik Krustsjov gjorde det, og slik
revisjonistene bruker det i dag.

Jeg håper dette innlegget kan
sette fart i diskusjonen om disse
viktige spørsmåla for program-
arbeidet. »Om motsigelsen» er en
god veiviser i den diskusjonen –
Oddleifs falske dialektikk er det
ikke.

Ornulf.

Alle sidehenvisningene til »Om
motsigelsen» er fra Oktobers
hefte fra 1971. Mellomtitlene i
artikkelen er satt av red.

EIN TENDENS SKJULAR EIN ANNAN TENDENS

Eg vert hardt kritisert av kame-
rat Ornulf for eit innlegg eg
hadde i april-TF. Ornulf har rett
på eitt punkt i kritikken sin.
Under dekkje av dette, legg han
fram ei lang grunngeving for dei
same to revisjonistiske avvika eg
kritiserte i april-TF. Ein tendens
skjular ein annan hos Ornulf.
Desse to avvika er:

– »den grunnleggjande motsei-
inga uttrykkjast i ulike hovud-
motseiinger på kvart trinn i kapi-
talismen». Dette er å redusera
motseiinga borgarskap mot prole-
tariat til inkje – å opna for lina
med monopolkapital mot fol-
ket

– »dei som i hovudsak har
interesse av sosialismen står på ei
side i hovudmotseiinga – bor-
garskapet/mon.kap. på den an-
dre». Dette er å glatta over dei
ulike underordna motseiingene
mellom klassane i Noreg – og
like so vel som det fyrste avviket,
å redusera den grunnleggjande
motseiinga borgar mot proletar
til inkje. Denne feilen gjer Jon og

i mai-TF.

*Slik eg ser det har Ornulf eitt
siktemål: Å snikra i hop ein
teoretisk grunnvall for lina med
»monopolkapitalen mot folket».*
Men Ornulf seier ikkje eit ord
sjølv om kva for syn han har på
hovudmotseiinga i Noreg. Slikt er
dårleg stil i programdiskusjonane.

AVKLARING AV VIKTIGE OMGREP

Ornulf tuskar med viktige om-
grep. Og særskild med tilhøvet
mellom den grunnleggjande mot-
seiinga og hovudmotseiinga. Mao
definerar ikkje i klartekst kva
som er tilhøvet mellom desse to
omgrepa, og nokre stader brukar
han dei i same tyding og om
kvarandre. Likevel må vi halda
fast ved at dette er to skilde
omgrep med ulik tyding:

– den grunnleggjande motsei-
inga fastset karakteren til heile
den prosessen det gjeld frå start

Svar til Ørnulf

til slutt. T.d. utviklinga av kapi-
talismen gjennom sosialismen til
kommunismen kor proletariatet
mot borgarskapet er den grunn-
leggjande motseiinga i heile pro-
sessen – uansett om hovud-
motseiinga skiftar.

– Når den grunnleggjande
motseiinga vert skarpare, virkar
dette inn på alle dei andre mot-
seiingane og slik går utviklinga
gjennom skilde stadier. T.d. ut-
viklinga frå frikonkurranse – til
monopolkapitalisme. Det er den
grunnleggjande motseiinga som
gjer at utviklinga går i stadier –
ikkje hovudmotseiinga slik Ørn-
ulf legg opp til. (I Noreg i dag fell
desse motseiingane saman).

– Det er eit stort poeng for
Ornulf å få det til at hovud-
motseiinga skiftar frå stadium til
stadium (»no er det monopol-
kapitalisme, so no er hovud-
motseiinga ei anna»). For å få til
dette, seier han at ein imperialis-
tisk krig mot Noreg er eit nytt
stadium i utviklinga av kapitalis-
men i Noreg. Dette er eit teore-

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

tisk triks.

Sjølvsagt går ikkje klassekampen i Noreg i eit vakum, men vert prega av alle dei fire grunnleggjande motseiingane i verda. Ei av desse er motseiinga mellom den norske imperialismen og sosialimperialismen. Om denne motseiinga skjerpast slik at Sovjet hærtekt Noreg, endrast sjølvsagt hovudmotseiinga i Noreg. Då er ikkje lenger den viktigaste motseiinga proletariatet mot borgarskapet – men sosialimperialismen mot det arbeidande folket. Den grunnleggjande motseiinga er likefullt den same: proletariatet mot borgarskapet. Difor er det rett som Ornulf peikar på: *Dei ytre vilkara er med på å bestemma kva som er den viktigaste motseiinga, hovudmotseiinga til kvar tid.*

Men vi talar om hovudmotseiinga under monopolkapitalismen i Noreg, og det er tull å seia at det var den fyrste eller andre imperialistiske verdskrigen som dreiv kapitalismen fra stadiet med frikonkurranse til stadiet med monopol. Mao-sitata til Ornulf vedkjem difor ikkje saka!

Det finst ikkje på prent nokon stad hos Mao eller dei andre klassikerane at hovudmotseiinga endrast for kvart eit nytt stadium i utviklinga. At ho kan endrast er ein heilt annan sak.

SJOLKRITIKK

Det er rangt at hovudmotseiinga mellom klassane i Noreg er lik så lenge den grunnleggjande motseiinga er lik, slik eg skreiv. Dette er å sjå den norske klassekampen i eit tomrom skild fra ytre vilkar og dei andre motseiingane i verda. T.d. trur eg at Hitler-imperialismens atak på Noreg endra hovudmotseiinga fra trinnet der proletariatet sto mot borgarskapet til trinnet der den tyske imperialismen saman med storparten av det norske borgarskapet sto mot det arbeidande

folket i Noreg.

ORNULFS LÆRE OM TRINNA I KAPI- TALISMEN

Ornulf er ivrig i å visa at det kan vera slik at hovudmotseiinga i Noreg vart endra ved overgangen frå frikonkurkapitalismen til monopolkap. I dette gjer han to feil:

a) han lånar eksempel frå Mao der han talar om eit imperialistisk atak på Kina. Eit slikt atak endrar ikkje den gr.l. motseiinga i Kina, men hovudmotseiinga blir ei ny, seier O. Ja, sjølvsagt. Men det er ikkje verdskrigen som utvikla monopolkapitalismen i Noreg, men skjerpinga av den gr.l. motseiinga som gjorde at utviklinga av monopol og imperialisme var naudsynt.

b) Ornulf freistar å visa at for

Dels visar O til Mao der han slår fast at den grunnleggjande motseiinga i Kina er den same sjølv om Kina frå 1927 til -37 har gått gjennom ei utvikling i mange stadier. Og tek dette som prov for at hovudmotseiinga endrast med ulike stadier i utviklinga.

Slik legg O vekt på ytre tilhøve i å bestemma dei ulike stadium i prosessen det gjeld – og »gløymen» at det er den gr.l. motseiinga som avgjer stadium i utviklinga. Og O legg opp til at når vi går frå eit stadium til eit anna så får vi alltid ei ny hovudmotseiing. Slik vert den grunnleggjande motseiinga uviktig, og hovudmotseiinga vert eit taktisk omdøme som stendig kan skiftast. Slikt er reinhekle revisjonisme.

NAR SMAKAPITALIS- TANE SKIFTAR SIDE

O freistar å syna kvifor det er »teoretisk mogleg» at smakapitalistane kan »skifte side». Sidan det er hovudmotseiinga i Noreg vi diskuterar, so gjeld ikkje dette

kvart eit stadium i kapitalismen har vi ei ny og endra hovudmotseiing. Dette gjer han dels ved å ljuga: »Mao seier ikkje noko om at hovudmotseiinga i hove til klassane endrast under kapitalismen»! Tull. Mao skriv rett fram at »i det kapitalistiske samfunnet utgjør for eks. de to motsatte kreftene, proletariatet og borgerskapet hovedmotsigelsen». Dette skreiv Mao i 1937 så han kjente godt til monopolkapitalismen.

smakapitalistar alment, men smakapitalistane i Noreg idag. Dette er enno ein freistnad på å grunngje »monopolkapitalen – mot – folket» lina.

I april-TF skreiv eg at om smakapitalistane skal »skifte side» i klassekampen i Noreg (solenge landet ikkje er truga eller vert hærtekte av ei imperialistmakt), da kan det ikkje lenger vera slik at det er utbygginga som avgjer om ein er borgar eller ikkje-

borgar. Då må det vera noko nytt, so som motseiinga fridom/byråkrati eller for eller imot atomvåpen som avgjer kva for side dei ulike klassane står på. Altso: Den grunnleggjande motseiinga arbeid/kapital kan ikkje lenger vera grunnleggjande.

Korleis dekkjar Órnulf over
slik open revisionisme?

Jo, han trekk fram Mao att – »Om den korrekte behandlinga av motsigelsene i folket.» Denne artikkelen skreiv Mao i 1957 og O forsikrar oss om at den grunnleggjande motseiinga i Kina dastø mellom borgarskapet og proletariatet. Det er rett. Men er denne artikkelen ei klargjering av KKP si klasseanalyse av Kina, av hovudmotseiinga i høve til klassane i det kinesiske samfunnet? Nei – det er en artikkel om taktikken og politikken i høve til dei ulike klassane. Og det er noko heilt anna.

*Pa ny ser vi at sitat-makeriet til
O har eit mal: A syna at »rett nok
har vi ei grunnl. motseining mel-
lom borgar og proletar» men i
hovudmotseininga kan likevei ein
del kapitalistar sta pa proletaria-
tet si side mot borgarskapet!!*

DEI UNDERORDNA MOT-
SEIINGENE INGENTING
- HOVUDMOTSEIINGA ALT

Ornulf seier:

a) »Mao bruker konsekvent begrepet folket om – foruten proletariatet – de klasser og lag som . . . kan vinnes som allierte for arbeiderklassen».

b) Mao skriv at ved eit imperialistisk atak på eit land: »... står den heimlege reaksjon og den utenlandske imperialismen helt apent på den ene sida, mens folkets masser står på den andre sida og utgjer slik hovedmotsigelsen»

c) derfor blir konklusjonen som O ikke trekk: det er rett å stilla hovudmotseiinga: »folket mot borgerskapet».

Burtsett frå at Ø gjer det no

kjende trikset med å låne eksem-
pel der Mao talar om korleis
endra ytre vilkår virkar inn på
hovudmotseiinga i landet – so
gier han denne feilen: Han spur:

Hvilke klasser har i hovedsak objektiv interesse av revolusjonen? I staden for å spørja: Kva for ei klasse-motseiing er den viktigaste i utviklinga av klassekampen i Noreg? Kva for ei klasse-motseiing pregar og virkar inn på alle dei andre motseiingene i høve til klassane?

HOVDENISME PA VRANGSIDA

Slik brukar kameraten ein metode som star i strid med Mao sin metode for a granske tilhøvet mellom hovudmotseiing og underordna motseiing. Dette er på ny lina med »den grunnleggjande motseiinga uttrykkjast i hovudmotseiinga» som vedtaket fra SK rett merka som revisjonistisk vrov.

I høve til bondane er denne
lina vrangsida av Hovden si line.
A viske ut skinnaden smabonde/
proletar, er a sparka bein for ein
malretta politikk for a vinna
smabondene *som smabonder*. Eit
slikt syn dekkjer i det heile over
dei ulike motseiingane i folket og
difor og kor viktig det er for
partiet a utvekla allsidede og sær-
eigen propaganda og taktikk for
a vinna dei ulike klassane for

revolusjonen. I staden må småbondane rekrutterast på ein meir eller mindre proletarisk politikk, vinnast som proletarar eller »nesten-proletarar».

FOR A SUMMER:

Kamerat Ø står for ei line med

— å leggja all vekt på ytre vilkår i spørsmålet om kva som gjer at kapitalismen utviklast frå trinn til trinn. Slik reduserar han den grunnl.m.s. borgar/proletar til »ein museumsting».

– at hovudmotseiinga endrast
fra trinn til trinn i kapitalismen.
Særskilt at det er i pakt med Mao
Tsetung sin tenking at hovud-
motseiinga under monöp.kap. er
ei anna enn under frikonkur-
ransekap. Dette er i strid med
»Om motsjelsen«.

«...a glatte over dei ulike motsei-
ingane mellom klassane, putta
aile som ei nye sak nar interesse
av sosialismen» i ein sekk. Enda
ein vri for a gjera motseinga
borgar/proletar til «ein museums-
ting».

Dette er alt i hop freistnaden
pa a grunnge teoretisk »monopolkapitalen-mot-folket« linje.
Det er eit teoretisk program for a
slokkje klassekampen i Noreg.

Odel

● Om klassesamlaget proletariate

● - dei arbeidande massane

To merknader til Fjærtøft i mai-TF

Eg er samd i Fjortoft sin kritikk av programutkastet: At det ikkje formulerer den marxist-leninistiske grunnsætninga om proletardiktaturet som eit klasse-samlag mellom proletariatet og dei arbeidande massane. Men eg tykkjer Fjortoft er lite klar på to viktige saker:

PROLETARDIKTATURET ER PROLETARIATETS DIKTATUR

Proletariatet kan ikkje dela makta med nokon annan klasse under sosialismen. Lær! sa:

»Den klasse som prøbet den politiske makt, tok den i bevist-

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

heten om at den tok den *alene*. Dette ligger i selve begrepet proletariats diktatur. Dette begrepet har bare i det tilfellet mening når klassen vet at den *alene* tar den politiske makt i sin hånd, og hverken bedrar seg selv eller andre med taler om en makt som er «almenfolkelig», kommet til gjennom almene valg, sanksjonert av hele folket» (Tale på den allrussiske kongress av transportarbeiderne, 1921)

Korkje Fjærtøft eller programutkastet formulerar denne grunnsetninga klart. So langt eg kan sjå, er det berre side 32 i utkastet («proletariatet er den mest revolusjonære klassen.») som hand-samar denne viktige saka.

Nett fordi proletariatet ikkje kan dela makta med nokon annan klasse, er det naudsynt å halda fast ved klassesamlaget

Dette er det fyrste og viktigaste kjennemerket ved proletardiktaturet. Om vi ikkje held fast på denne grunnsetninga, opnar vi for diktatur av fleire klassar, for lina med folkedemokratisk revolusjon

med dei arbeidande massane. Men grunnsetninga om klassesamlaget er *underordna* og *fylgjer* av at proletariatet har makta i staten *alene*.

EIN BREI KLASSEALIANSE – FATTIGBONDEN SOM STØTTEPUNKT.

Lenin seier om klassesamlaget under proletardiktaturet at «det er et forbund mellom helhjertede tilhengere av sosialismen og vaklende forbundsfeller, av og til med «nøytrale» (og i det siste tilfellet går forbundet over fra å være en *kampoverenskomst* til å bli en *overenskomst om nøytralitet*).» (Om folkebedraget om parolene med frihet og likhet).

Men samstundes må proletariatet stå seg særskilt på halvproletarane og småbondene avdi det berre er desse klassane utanom proletariatet som har objektiv interesse av revolusjonen. Stalin samanfatar den leninistiske politikken i høve til bondane slik:

»Hva er kjerne i Lenins parole?

Kjernen i Lenins parole er at den på en beundringsverdig måte sammenfatter den treenige oppgaven for partiets arbeid på landsbygda, og uttrykker den i en eneste sammentrengt formel:

a) *Støtt deg* på de fattige bønder,

b) nå fram til en *overenskomst* med de mellomstore bønder,

c) innstill ikke et eneste øyeblikk *kampen* mot kulakene. Prov å ta ut en av delen fra denne formel, bruk den som basis for arbeidet på landsbygda i den situasjon vi nå har, og se samtidig bort fra de to andre delene – og De vil uvegerlig komme inn i en *blindgate*.» (Lenin og spørsmålet om forbund med de mellomstore bønder, 1928)

Fjærtøft talar ikkje om småbonden og halvproletarane på bygdene som eit særskilt støttepunkt, soleis tykkjer eg han vannar ut innhaldet i klassesamlaget og opnar for ei hogreline, ei «blindgate».

I programutkastet er det og ein slik hogrevri i avsnittet 26: «Proletardiktaturet vil seie at statsmakta meir og meir missar si sjølvstendige stilling...» Her må det gjerast klart at det er halvproletarane og småbondene vi vil trekkje inn i statsstyret ved sidan av arbeidarane for a ryddja vekk grobunnen for «den kapitalistiske vegen» innanfor statsapparatet.

Karl

Om å SLØKKJA UT KLASSEKAMPEN PÅ LANDSBYGDA — Å IDEALISERA SMÅBORGAREN

Oddleif svarer her på Jons innlegg om Hovedmotsigelsen i mai-TF. Han angriper særskilt Jons analyse av de småborgerlige klassene på landsbygda og hevder at Jon står for linja med å viske ut forskjellene på småbonde og proletar. Dette er et alvorlig høyreavvik og ei Hovden-linje på vran-ga, skriver Oddleif i dette innlegget.

Jon og eg er samde om ein viktig sak i høvet til bondane: Den norske revolusjonen og sosialismen kan ikkje sigra utan brei stonad frå dei klassene i bondebefolkninga som har objektiv interesse av revolusjonen. Dette synet er i trad med klassikarane og i trad med erfaringane frå revolusjonar og freistnader til revolusjonar verda over.

Men kva for klasser på bygdene har objektiv interesse av revolusjonen? Og kva for klasser har ikkje det? Dette er eit spørsmål om politisk økonomi og klasseanalyse. Dette er Jon samd i og seier at den norske bondebefolkninga delar seg på fleire ulike klasser. Men når han stiller hovudmotseiinga «borgarskapet mot det arbeidande folket» så sleg han seg sjølv på kjeften og puttar «det arbeidande småborgarskapet på landsbygda» i ein sekk og «gloymer» dei skilde klassene.

KVA FOR SAKER FASTSET SKILJELINA?

1) kva bonden får att av grunnrenta og differensialrenta. Ein bonde som kan leggja opp pengar for ny investering i jorda eller i teknisk utrustning og

leggja opp pengar *arjamnt*, han kan ikkje ha objektiv interesse av revolusjonen.

Meirverdet i jordbruksproduksjonen delar seg mellom anna på grunnrente og diff.rente.

Eg siterer frå Læreboka om politisk økonomi:

»Den kapitalistiske grunnrenten er den del av merverdien som blir igjen etter fradrag av gjennomsnittsprifitten på den kapital som er investert i bedriften (garden, min anm.), og den betales til jordeieren. Det forekommer også at jordeieren ikke forpakter bort jorda, men selv leier arbeidere og driver bruket. I dette tilfelle tilfaller både grunnrente og profitt ham alene.»

Og vidare:

»Driftsherren som setter inn kapital under gunstige produktionsvilkår, f.eks. på mer fruktbare jordstykker, får foruten gjennomsnittsprifitten på kapitalen også ekstraprofitt.» Vidare er det slik at produktionsprisen ikkje vert fastsett utifra gjennomsnittlege produktionsvilkår, men »Det kapitalistiske bruksmonopolet på jorda fører til at den alminnelige regulerende produktionsprisen på landbruksproduktene bestemmes av produktionsvilkåra på de *darligst* dyrkede jordstykkene, idet produksjonen på den beste og gjennomsnittlige jorda ikke er tilstrekkelig til å dekke den samfunnsmessige etterspørsel. . . De kapitalistene som driver jordbruk på de gjennomsnittlige og beste jordstykkene produserer landbruksvarene billigere, — med andre ord, den individuelle pro-

duksjonsprisen hos dem er lavere enn den alminnelige produktionsprisen. Takket være monopolet på jorda som bruksobjekt, selger disse kapitalistene sine varer for den alminnelige produktionsprisen og oppnår således en ekstraprofitt. Det er denne ekstraprofitten som danner differensialrenten. . . Differensialrenten er en en overskuddsprifitt ut over gjennomsnittsprifitten som innvinnes på bruk med mer fordelaktige produktionsvilkår.» (s.181,182)

Det går eit klart skilje mellom bonden som arvisst eller i jamnt gode år kan akkumulera kapital utav grunnrenta på garden. (Dessa kan auka diff.renta på garden ved investeringar i jord og utrustning). På andre sida bonden som ikkje får noko att av grunnrenta eller diff.renta som har ei avkastning på bruket som sikrar han mot svelt i hel, eller som alt fleir manader må taka seg arbeid som proletar. Den siste har objektiv interesse av sosialismen, den fyrste har ikkje det.

Slik er eg samd med Gratopp i siste RF at slik går motseiinga mellombonde/småbonde i høve til avkastninga på garden.

2) Men Jon veit godt at mellombonden i hovudsak ikkje utbytta arbeidrar — i fall han gjer det er det tale om nokre veker i onnetida eller i skauen på vintren. Slik er det nett avdi mellombonden kan investera i god jord og betre teknisk utrustning enn småbonden. Såleis er mellombonden ikkje kapitalist —

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

han er i dei fleste fall ein arbeidande småborgar på landsbygda. Sjølvstekt går det skilje-liner i klassen av mellombondar – dei vanskelegast stilte av dei vil vinna for revolusjonen. Men Jon glattar over skiljet mellom mellombonden og småbonden og talar om »den arbeidande småborg.» og halvproletaren. Dette er ei line for å sløkke ein del av klassekampen på bygdene. Og det er ei line som ikkje legg vinn på ein smidig politikk og taktikk som tek omsyn til dei ulike klassane sine interesser og mot-seiingene mellom klassen. Solis hindrar ho det som Jon nest av alt ynskjer: ein fast og brei allianse mellom proletariatet og dei ikkje-kapitalistiske bondene

STALIN OM BONDE- SPØRSMÅLET – KAMPEN MOT TROTSKIS »VENSTRE» LINE OG BUCHARINS HOGRELINJE:

Under revolusjonen i Russland med millionar av bondar delt på skilde klasser sto motseiingane mellom dei ulike klassene på bygdene skarpt. Stalin skreiv om dette i 1927:

»Den mellomstore bonden jamret og vaklet mellom revolusjon og kontrarevolusjon så lenge det gjaldt å styrte borgerskapet, så lenge Sovjetmakten enna ikkje hadde vunnet fast fot – og derfor måtte han nøytraliseres. Den mellomstore bonden tok til å vende seg til oss da han begynte å overbevise seg om at borgerskapet er styrtet »for alvor», at Sovjetmakten vinner fast fot, at kulakene blir toylet, at den Røde arme tar til å vinne seire ved borgerkrigens fronter. Nettopp etter dette omsvinget var det at det ble mulig å stille partiets tredje strategiske parole, den parolen som ble stilt av Lenin på den 8. partikongress: Fram for den sosialistiske oppbyggingen –

støttet på de fattige bondar og i nært forbund med de mellomstore bondar. ...

Det følger vidare av brevet. Deres at politikken med å nøytralisere de mellomstore bondar ikkje er riktig *ved overgangen* til den proletariske revolusjon og i de første dagar etter at denne revolusjonen har vunnet seier – at den er ubrukkelig og derfor må forkastes. Dette er *fullstendig galt*, kamerat Jan-ski.

Det er klart at bondespørsmålet ikkje spelar ei slik ovstørste rolle i Noreg jamnført med Russland. – Likevel er det klart at den revolusjonære kampen kraftig skjerpar motseiingene mellom dei småborgarlege klassene på bygdene. At bolsjevikenes erfaringer med vaklinga og reaksjonen til mellombonden og at samlaget med småbonden og halvproletaren er avgjerande for å vinne revolusjonen, står skarpt i strid med Jon si line for hovudmotseiinga i Noreg.

KVEN ER SEKTERISK – STALIN ELLER BUCHARIN?

Forholdet er det stikk motsatte. Nettopp når borgerskapets makt blir styrtet og for proletariatets makt har vunnet fotfeste, er det den mellomstore bonde vakler mest og gjør sterkest motstand. Nettopp i denne perioden er det nødvendig å ha forbundet med de fattige bondar og å nøytralisere de mellomstore bondar.» (Om partiets tre hovedparoler i bondespørsmålet, 1927)

Jon seier at eg står i fare å »inn-snevra spørsmålet om alliansar på farleg vis». Jon vender alt på hovudet! Det er ved å *sløkke* klassekampen og *glatta over* motseiingene på landsbygda at proletariatet hindrast i å knyta alliansar. Sja på kampen i bolsjevikpartiet mot Trotski og Bucharin sine syn. Eg siterar Stalin att:

»Lenin har sagt at bondene er

den siste kapitalistiske klasse. Er denne tese riktig? Ja, ubetinget. . . Fordi av de to grunnklasser som vårt samfunn består av, er bondene den klasse hvis økonomi er basert på privateiendom og vareproduksjon i det små. Fordi bondene – så lenge de er bønder som driver vareproduksjon i det små – stadig og uavbrutt avler fram og må avle fram kapitalister av sine rekker. . .

Det innebærer at vi ikke har bruk for *ethvert slag* av forbund med bondene, men bare for et *forbund* som er basert på kampen mot de kapitalistiske elementer blant bondene. Som dere ser står Lenins setning om bondene som den siste kapitalistiske klasse på ingen måte i motsetning til ideen om forbundet mellom arbeiderklassen og bondene, men motiverer tvert om dette forbundet. . .

Bucharins feil er at han ikke forstår og ikke godtar dette enkle forholdet. Han glemmer de sosiale grupperinger på landsbygda, han lar kulakkene og de fattige bondene forsvinne fra sin synskrets og det blir igjen bare en kompakt masse av mellomstore bønder. Dette er uten tvil et høyreavvik hos Bucharin – til forskjell fra det trotskistiske «venstreavviket som ikke ser andre grupperinger på landsbygda enn fattige bønder og kulaker – og som lar de mellomstore bønder forsvinne fra sin synskrets. . . Det er overflodig å bevis at begge disse plattformer er uriktige og at den ene ikke er bedre enn den andre.» (Om høyreavviket i SUKP(b), tale til SK 1929).

For å summere så langt:

– Når programmet set hovedmotseiinga mellom proletariatet og borgarskapet, gjer det klart at motseiinga mellom borgarskapet og klassene av kapitalistiske og småborgarlege bønder er *heilt ulik og mindre viktig* enn motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet. Dette er ikkje eit hinder, men ein *foresetnad* for ein rett politikk og breie alliansar.

– Dette er i trad med lenin-

ismen og er ikkje sekterisme!

– Grunna på ei ytleig analyse av klasseskilnadene på landsbygda, glattar Jon over motseiinga småbonde/mellombonde og kjem anten han vil eller ikkje til å ende opp i ein politikk av Bucharin-typen.

– Slik dekkjar Jon og over prinsippet om *ett fast forbund med småbonden og halvproletaren* *scerskild*.

»SMÅBONDEN: FORMELT SMÅBORGAR – I RØYNDA NÆRMEST PROLETAR«

Jon skriv: »Det arbeidande småborgarskapet står i eit motsetnadstilhøve til borgarskapet som på mange vis er likt motseiinga mellom proletariatet og borgarskapet.» I grunngevinga si seier Jon mellom anna at sjølv om desse småborgarlege klassene eig produksjonsmiddel, er dette ofte ein rein formalsak – reelt er det bankar o.l. som har raderetten over desse prod.midla. Småbonden er altså ikkje småbonde, men »nesten proletar«.

Slik legg Stalin fram leninismen sitt syn på dette tilhøve:

»Bucharingruppas feil i spørsmålet om den mellomstore bonde er at den ikkje ser den mellomstore bondes dobbeltnatur – hans dobbeltstilling mellom arbeiderklassen og kapitalistene.

»Så arbeidsmann», sier Lenin »heller bonden til sosialismen og foretrekker arbeidernes diktatur for borgerskapets diktatur. Som selger av korn heller bonden til borgerskapet, til handelsfrihet, d.v.s. tilbake til den tilvante, gamle hevdvunne kapitalismen» (Hilsen til de ungarske arbeiderne). Og videre: »Nå», sier Lenin, »sitter proletariatet inne med statsmakten og leder den. Det leder bondene. Hva vil det si å lede bondene? Det vil for det første si å følge en linje som tar

sikte på å oppheve klassene og ikke en linje som går i retning av småprodusentene. Hvis vi skulle komme bort fra denne grunnleggende hovedlinjen, ville vi opphøre å være sosialister og vi ville havne i leiren hos de småborgerlige – de sosialrevolusjonære og mensjevikene – som nå er proletariatets argeste fiender.» (foredrag om natural-skatten).

Dette er Lenins standpunkt i spørsmålet om forbundet med de mellomstore bønder. (Om høyreavviket o.s.b.)

Til Jon: Kvifor talar Lenin om å utsletta bondene som klasse under sosialismen? Av di at vareproduksjon og retten til privateiendom avlar kapitalisme, borgarleg ideologi og kontrarevolusjon. Dette skil grunnleggjande dei småborgarlege klassene frå proletariatet. Dette viktige leninistiske standpunktet »fell burt» når du trekk hovudmotseiinga slik du gjer – sama kor mykje du strekar under proletariatet si leiing innafor bonde/arbeidaralliansen.

I røynda er dette idealisering av småbonde-klassen og småproduksjon på bygdene. For å spørja i trad med Mao: Kva for ei motseiing er det som pregar og virkar inn på kva for veg småbondene og mellombondene skal ta? Sidan dei småborgarlege klassene ikkje sjølve kan føra kampen for si eiga likvidering som klasse, men berre proletariatet – er den viktigaste motseiinga i Noreg i dag og under den sosialistiske revolusjonen motseiinga mellom borgarskap og proletariat

Oddleif.

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

HØGREFEILA, PROGRAMMENE

OG LANDSBYGDA

Partiets politikk i dette spørsmålet

AKP(m-l) ble starta midt i striden med «venstre»-opportunisten. Et av de sentrale strids-spørsmåla var da synet på bondene. Partiet forsvarte i denne striden det marxist-leninistiske standpunktet mot «venstre»-angrepene, noe vi har all ære av. (Se f.eks. Beretninga fra 1.Landsmøte side 112-119 i Partibokas bokmalsutgave, og Sverre Kriens artikler i Røde Fane nr. 5 6/73 og 2/74). Vi viste klart at det store flertallet av bondene ikke er utbyttere men tvert om sjøl blir hardt utbytta av monopolkapitalen. Denne ideologiske kampen avspeiler seg også i programmene fra 1.Landsmøte. Her slas det bl.a. fast at

«... forbundet mellom arbeiderklassen, bondene og fiskerne vil være den sosialistiske revolusjonens grunnpillarer i Norge.»

(Partiboka side 20)

Er bondene ei ensarta gruppe?

Likevel avslører programmene en rekke feil og svakheter i spørsmålet om bondene. Det gis ikke noen beskrivelse av *hvordan utbyttinga av bondene foregår*, hvem som står for den osv. Landbruksmonopolet, som står for storparten av all omsetning til og fra bondene og som gjennom høge priser på produksjonsmidler og lave priser på landbruksproduktene utbytter bondene kraftig, er ikke nevnt i prinsipp

programmet. ... Bondene betraktes stort sett som ei *ensarta gruppe*. I arbeidsprogrammet er f.eks. overskrifta i pkt.7: «Støtte til bondenes kamp». Støtte til de store kapitalistiske bondene? I prinsippprogrammet er det bare nevnt i ei fotnote at det fins kapitalistiske bondere. ... Spørsmålet om enhetsfronten og spesielt alliansen mellom arbeidere og arbeidende bønder behandles bare overfladisk og i form av fine erklæringer som ovenfor. Flere steder gis det bare summariske oversikter over klassegrunnlaget for enhetsfronten, uten å skille ut noen av arbeiderklassens allierte som viktigere enn andre. Det pekes for lite på den politikk som skal skape denne fronten.

Som en konklusjon kan vi si at vi har anerkjent det marxist-leninistiske standpunktet om en allianse mellom bønder og arbeidere i ord sjøl om denne anerkjennelsen er lettvin, overfladisk og full av feil og mangler. -

Et revisjonistisk avvik fra klassealliansen bonde-proletar.

Likevel er programmene de rene glansbilder i forhold til vår praksis! Jeg har tatt for meg boka «AKP(m-l)s tre første år» som inneholder vedtak, uttalelser o.l. fra februar 1973 til juni 1975. I hele denne perioden ble det sendt ut en og bare en uttalelse

om bondenes kamp, nemlig den 18/5-74 da vi protesterte mot voldgiften i jordbruksoppgjøret! (Jeg ser da bort fra programmatisk erklæringer i stiftelses-erklæringer o.l.) Så ille det enn høres, tror jeg dette er en ganske god avspeiling av partiets innsats i disse spørsmålene omkring bondenes tilslutning til revolusjonen. En skal dessuten ikke være spesielt skarp for å se at partiets praksis har vært mye mer innretta mot lærere, sosialarbeidere, studenter osv. enn mot de arbeidende bondene og fiskerne. Bade vedtak, uttalelser, agitasjon, propaganda og annet arbeid beviser dette så tydelig som mulig.

»De moderne revisjonistene prøver å benekte den store betydninga av alliansen mellom arbeiderklassen og bondene. De påstår at de sistnevnte ikke spiller noen særskilt rolle, særlig i framskredne kapitalistiske land, og bringer i stedet alliansen mellom arbeiderklassen og de intellektuelle i forgrunnen.» (Enver Hoxha).

Det kan vel ikke benektes at det fins en viss likhet mellom den moderne revisjonistiske linja som Hoxha her beskriver, og vårt partis praksis! Mens vi i ord har anerkjent marxismen-leninismens syn på bondene og på betydninga av å utvikle en allianse mellom de arbeidende bondene og proletariatet, har vi i *praksis* sabotert dette og erstatta marxismen-

leninismen med en teori om at de intellektuelle er en viktigere strategisk alliert for arbeiderklassen enn de arbeidende bondene. Dette er etter min mening et nokså alvorlig moderne revisjonistisk avvik som har nær forbindelse med de andre avvikene partiet har hatt. Sjøl om denne linja har vært forskjellig fra »venstre»-opportunismen i form, er *innholdet* like borgerlig og reaksjonært: nemlig å splitte arbeiderklassens viktigste allierte fra den. Dette er derfor ei linje for å utsette revolusjonen på ubestemt tid, ei linje som må avsløres mye bedre enn tilfellet har vært til nå.

Programutkast med ei Vømmol-analyse av landsbygda.

Hva med de nye programutkastene? Jeg mener at denne kritikken også til en viss grad rammer dem. Sjøl om de gjør skikkelige analyser av bondenes stilling og av hvordan bondene deler seg i storbonder, mellombonder og småbonder, inneholder de svakheten.

For det første slurves det litt: mens det et sted står at halvproletariatet må tilhøre alliansen mellom bønder og arbeidere, uteglommes de et annet sted (henholdsvis s.19 og s.16 i Utkastet til prinsippprogram).

For det andre er det en åpenbart feilaktig påstand når det på side 17 i Utkastet hevdes at småbonder og halvproletariatet utgjør mer enn 70% av folket på landsbygda. De utgjør ganske riktig omtrent 70% av *bøndene*, men bøndene er da vitterlig i mindretall på landsbygda! I Statistisk Arbok for 1975 står det at rundt 350 000 mennesker er knytta til landbruk, skogbruk og fiske, mens den totale befolkningen i kommuner med under 12 000 innbyggere ialt utgjør 1,5 millioner mennesker. Det ser ut som forfatteren av dette Utkastet har en nokså Vømmol-bestemt oppfatning av landsbygda i Norge! Derfor skal jeg ta opp dette mer nedenfor. —

For det tredje kan jeg ikke se at spørsmålet som *bondearistokratiets rolle, motsigelsen mellom by og land, agrarkrisene* m.m. er tatt opp. Den viktigste svakheten er likevel at spørsmålet om hvordan alliansen mellom arbeidere og bønder skal utvikles fortsatt tas for lett-vint og gjerne reduseres til fine erklæringer slik som på slutten av punktet om småbøndene.

Oppsummering.

Det er åpenbart at partiet siden dannelsen har hatt et moderne revisjonistisk avvik i spørsmålene

om bøndene og deres tilslutning til arbeiderklassens kamp for den sosialistiske revolusjonen. Dette avviket, som henger nært sammen med høyreavvikene ellers i partiet, er prega av marxisme i ord men ei revisjonistisk under-vurdering av bøndene til fordel for de intellektuelle i praksis.

Også de nye programutkastene inneholder feil i disse spørsmåla. Feila går ut på dårlig forståelse/undersøkelser av forholda på landsbygda og spesielt arbeiderklassens rolle, noe som igjen har gjort utkastene ute av stand til å legge opp en politikk for å smi en enhet mellom arbeidernes og bøndenes kamp mot monopolkapital og imperialism. Utkastene har også mangler når det gjelder sentrale saker som bondearistokratiets rolle, motsigelsen mellom by og land og agrarkrisene. Alle disse feila må tas mer alvorlig enn hittil i partidiskusjonene.

Pedro

Innlegget er redigert og forkorta. Red.

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

KLASSEANALYSA:

LÆRERNE TILHØRER ET SÆRSKILT SOSIALT LAG

I dette innlegget tar Fia opp lærernes klassetilhørighet, og markerer uenighet med programforslaget. Deretter følger svar fra Truls.

Høsten 75 diskuterte vår avdeling spørsmålet om lærernes klassetilhørighet. Vi oppsummerte at de intellektuelle tilhørte et særlig sosialt lag mellom klassene. Gjennom årsmøtebevegelsen vår i vinter, bekreftet vi denne oppsummeringa på nytt. Når vi nå diskuterte forslaget til prinsippprogram, tok vi grundig for oss spørsmålene om klassene i Norge fordi vi var kommet til en annen konklusjon enn det som står i forslaget til programmet. Her slas det fast at bl.a. lærerne tilhører den lavere delen av småborgerskapet. Na oppsto en skarp motsigelse hos oss, idet de fleste mente at vår oppsummering fra tidligere var riktig, mens andre var enige i det som står i programmet. Motsigelsen har vi ikke løst. Vi mener det er en meget viktig diskusjon, derfor bringer vi den fram i T.F.

Vår begrunnelse for at lærerne tilhører et særlig sosialt lag er følgende:

De intellektuelle som helhet utgjør et særlig sosialt lag, og er ikke i seg selv en bestemt klasse fordi de ikke har noe selvstendig forhold til produksjonsmidlene. De stammer fra og er dannet av forskjellige klasser. Innen dette særlige sosiale laget er det store forskjeller både mht. lønn, selvstendighet i arbeide osv. Vi mener at lærerne er en del av de intellektuelle og disse kriterier må da også anvendes på dem. Vi kan aldri bli proletarer, en del av arbeiderklassen fordi vi ikke skaper noen merverdi. Vi selger vår dyktighet til kapitalen og får bare en del av merverdien som arbeiderklassen har skapt.

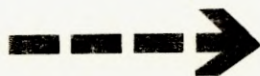
Vi går i mot begrepet at vi »proletariseres», for vi blir ikke proletarer selv om kåra våre forverres. Proletarer blir vi først om vi skifter til et proletært yrke. Akkurat som en småbonde der banken i realiteten eier går-

den, ikke blir proletar for han må gå fra gården og skifte til et proletært yrke. Men kåra hans blir ekstremt mye verre.

REVOLUSJONEN KAN IKKE SEIRE FØR DE FLESTE LÆRERE STØR DEN.

Videre slo vi fast at lærerne subjektivt allierte seg med en eller annen klasse ut i fra klassebakgrunn, sosiale band (f.eks. gift med arbeider eller kapitalist) osv. Vi mente videre at pga. at de materielle kåra for lærerne stadig ble forverra, er de objektivt sett arbeiderklassens allierte, og kan subjektivt bli det dersom vi kommunister aktivt, tålmodig og målbevisst arbeider blant lærerne, og stadig knytter sterkere band mellom dem og arbeiderklassen. Revolusjonen kan ikke seire om vi ikke får flesteparten av bl.a. lærerne på vår side. Derfor er det viktig og riktig å arbeide blant dem.

Fia.

FEI UT ALLE SKADEDYR I KLASSEANALYSA!

Svar til Fia frå Truls

»Lærarane er eit særskilt sosialt lag, dei har ikkje noko sjølvstendig tilhøve til produksjonsmidlane. Klassebakgrunn, ekteskap o.l. avgjer korleis lærarane vil te seg ansynes revolusjonen. Revolusjonen kan ikkje sigre om ikkje flesteparten av dei er på vår side.»

Dette er prinsippplaus og motstridande, kamerater. Dette er ikkje noka marxistisk vurdering om på kva grunnlag og korleis dei kan ta proletariatets standpunkt. Målet med å fremje klassekamp og revolusjon blant lærarane vert i så fall eit frommt ynskje.

Lærarane er ein del av småborgarskapet.

Historisk meiner eg dette er eit udiskutabelt faktum. Då står det att å finne om kapitalismen fram til vår tid har endra dette gjennom den proletariseringssprosessen som dykk tek avstand frå. Eg meiner ein slik omformingsprosess har funne stad for lærarane slik som den har for andre deler av det gamle småborgarskapet. Men resultatet er ulikt for dei ulike delane slik som dykk og seier. Kva så med lærarane? Er dei framleis ein del av småborgarskapet eller er dei proletarar? Eller er dei noko tredje slik eg meiner dykk konkluderar. Nokon slik klasselause mellomstilling finst ikkje etter mitt syn. Teorien om klasselause mellomlag er vel kjend frå borgarleg sosiologi og frå moderne revisjonisme. I bae eksempla uttrykker den åtak på arbeidarklassen og skjønning av kapitalismen.

Mao sier i »Om praksis»: »I klassesamfunnet står hvert enkelt menneske i en bestemt klasse-messig stilling og det fins ikke en eneste tanke som ikke har klasse-stempele.

Påstanden om særskilt lag, ikkje i seg sjølv ein bestemt klasse, fordi de ikkje har noe

sjølvstendig forhold til produksjonsmidlene —, er ikkje i samsvar med dette. Vi kan *aldri* kaste prinsippa overbord fordi om materien er vanskeleg. Dykkar »særskilte kategori» er og blir i strid med materialismen.

Difor har vi einast valet mellom proletariat eller småborgarskap, men eit småborgarskap som polariserast kraftig mellom borgar og proletar. Påstand: Lærarane finst hovudsakleg mellom dei som drivst mot proletariatet, men deira sosiale grunnlag er småborgaren sitt.

Korleis er det slik?

Gråtøpp har gått grundig igjennom det, (sjå tildømes RF 2/76 og TF/mai), eg vil ikkje ta om att det her. Eg vil nøye meg med å framheve nokre punkt.

Motseiinga mellom andsarbeid og fysisk arbeid er reell. Lærarane si stilling gir høve til sjølstende i arbeidet, dei kan gi arbeidet eit personleg/ individuelt preg som proletaren saknar. Deira arbeid har ikkje skapt proletariatets disiplin og kollektive solidaritet, fordi dei ikkje er så konsentrerte. At dei sel dugleiken sin til borgarskapet/ staten framfor arbeidskrafta si, slik proletaren gjer for at kapitalen skal auke, tel med, men er ikkje eit absolutt skilje. Deira tradisjon og virke er knytt til borgarskapet sin ideologi og har som mål å oppretthalde denne.

Alle desse eigenskapane må føre til at det sosiale grunnlaget ikkje er proletariatets men småborgarens, og det på tross av at dei er eigeedomslause. Vidare er det endringa i høve til desse eigenskapane som kan forklare endringsprosessen til nå og i framtida.

Småborgarskapet: mangfold og polarisering.

Eg har før nemt korleis sosiologien og revisjonismen nyttar slike omgrep som særskilte eller mellomliggjande lag. Kjernepunktet i teoretisk samanhang er å sjå einast på om korvidt ein eig produksjonsmiddel eller ikkje. For oss trur eg og det er nyttig å renske ut alle feil i korleis vi ser på småborgarskapet. *Dei småborgarlege kriteria må være mange fordi dette korkje er, eller har nokon gong vore, ei einsarta gruppe. Vi må slå fast at småborgarskapet har mange bestanddelar. Deretter må vi halde fast på at småborgarskapet ikkje står som ein masse i høve til borgar eller proletar.* Prinsippet i dette kan vi sjå i analysen av bøndene (sjå RF nr.2) Delar av småborgarskapet drivst mot proletariatet, men ein liten del drivst og mot borgarskapet. Ideen om »eit særskilt sosialt lag», »ikkje noka sjølvstendig tilhøve til produksjonsmidla» ser ikkje dette, men erstattar prosessen prinsippplaus med eit slikt misfoster av ein kategori. Difor får ein og slike problem som dykk ser ut til å ha med at læraren »aldri kan bli proletar». Marx drøfta denne prosessen utan å fornekte korkje det samansette utgangspunktet eller endringa på vegen. Han peiker på at vi må rekne med nye mellomgrupper sett ut frå yrke og funksjon og at bestanddelar ville omformast klassemessig. Nokre yrkesgrupper vert proletarar andre vert dregne mot proletariatet, medan andre dregst mot borgarskapet.

Lær av Mao om småborgarskapet.

Mao analyserer småborgarskapet i Kina i artikkelen om klassane i Kina. (store kvite, side 11/12) Denne er ikkje noka analyse av det norske småborgarskapet, men vi kan lære av

LANDSMØTEFORBEREDELSENE: PROGRAM DISKUSJONEN

prinsippa. Mao viser at småborgarskapet er samansett, dei er ulike sett i høve til alle kriteria til Lenin. Mao deler dei inn i tre kategoriar og vi skal merke oss at det finnst både sjølstendige og lønntakarar i alle kategoriar.

Er ikkje dette flisespikkeri?

Er det ikkje slik at vi i røynda kan einast om lærarane konkret, men at vi er usamde om kva dei skal kallast? Er det noka stor

fordi det ideologisk vil seie å skjone proletariatet si leiande og eksklusive rolle i revolusjonen. Å tåkelegge lærarane (og andre liknande grupper) si klassemessige stilling er i røynda å tåkelegge proletariatet sine revolusjonære kjenneteikn. Enten vert då proletariatet si leiande rolle eit metafysisk prinsipp utover det faktum at dei produserer meirverdi, eller at det ikkje er proletariatet men heller dei intellektuelle og skolerte og »resursrike» som kan gå i spissen. Slikt er borgarleg og det er revisjonistisk.

Mao Tsetung:

SMÅBORGERSKAP, HALVPROLETARIAT OG PROLETARIAT I KINA

**Fra «Analyse av klassene i det kinesiske samfunnet»
mars 1926**

Småborgerskapet. Inkludert i denne kategorien er selveierbøndene,⁷ håndverksmesterne, de lavere lag av intellektuelle – studenter, lærere i den lavere og høyere skolen, lavere statsfunksjonærer, kontorpersonale, småadvokater – og småkjøpmenn. Både på grunn av dens størrelse og klassekarakter fortjener denne klasse stor oppmerksomhet. Selveierbøndene og håndverksmesterne er begge engasjert i produksjonen i liten målestokk. Selv om alle delene av denne klassen har den samme småborgerlige status, faller de i tre forskjellige grupper. Den første gruppa består av de som har

Kameratar, innlegget mitt tar ikkje opp alle viktige problem, korkje dei som dykk reiser eller andre som må vurderast, før vi kan seie oss nøgde.

Dette er ein viktig debatt, der vi korkje skal slurve med prinsippa eller konklusjonane. Difor: Marxisme-leninismen, Mao Tsetungs tenkning kan løyse slike oppgaver.

Dette tyder at å vere tilsett ikkje i seg sjølv er noko kriterium som rangerer gruppa nærare proletariatet eller bort fra småborgarskapet slik dykk synest å meine. Mao deler småborgarskapet inn etter deira materielle og samfunnsmessige stilling. Legg særskilt merke til korleis Mao nyttar tendensen i dei vilkara dei ulike grupperingane har, samstundes med at den grunnleggjande skilnaden i heile småborgarskapet insynes proletariatet ikkje vil bynt. Dette meiner eg kan lære oss å nytte marxismen på korleis ei slik gruppe kan ta proletariatet sitt standpunkt. Då fyrst har vi eit grunnlag som kan sette oss i stand til å vinne lærarar for revolusjonen og sosialismen, slik innlegget og konkluderar. Men etter mitt syn er dette grunnlaget den legste delen av småborgarskapets og ikkje korkje proletariatets, halvproletariatets eller noko anna mellomliggjande grunnlag.

skilnad på å vere perifer proletar eller hardt undertrykt og underbetalt småborgar? Slik dykk argumenterer om kvifor lærarane er eit særskilt lag og korleis det knyttest an til »en eller anna klasse» osv. kan eg ikkje tolke på anna vis enn at det er flisespikkeri. Ja ein kan til og med tyde det slik at ein ingen-ting sams vil finne utan det at lærarane må vurderast personleg og subjektivt. Dette samstundes med at ein slær fast at revolusjonen ikkje kan sigre utan med eit fleirtal av lærarane med. Slik argumentasjon kan eg ikkje kalla anna enn graut.

Å trekke skiljene klart er viktig fordi einast da kan vi få ein strategi og ein taktikk basert på noko anna enn kollegiale vurderingar.

Å gripe skiljelinene er viktig

Studer klassikarane og bruk dei.

Truls.

LANDSMØTEFORBEREDELSENE:

BERETNINGSDISKUSJONEN:

.....

KOBA DEKKER OVER VIKTIGE «venstre»-AVVIK

Svar til Koba fra Ottar

I TF for mars har jeg et innlegg, »Gamle avvik blir som nye». Koba svarer i samme nummer i artikkelen »Ottar forsvarer høreavviket!» Jeg takker for det harde angrepet. Her skal jeg gjøre sjølkritikk på to saker og komme med et fornyet angrep.

ÅRSPLANEN 1975/76 VAR RIKTIG PRIORITERT

Jeg kritiserte årsplanen for å være sektersk fordi den stilte partiets interne arbeid over det eksterne. Nå mener jeg at årsplanen var rett. Riktignok var vi sekterske sist høst med mye møter og lite masse-aktivitet. Men jeg har nå innsett at det var nødvendig fordi jeg har sett framgang i vår avdeling etter jul. Det gjelder både i politisk skoleing og i evnen til å mobilisere massene til kamp.

DET ER BRA AT KVINNE- FRONTEN MOBILISERER MOT IMPERIALISMEN.

Jeg har kritisert Kvinnefrontens nye linje – særlig at imperialismen og kampen mot de to supermaktene trekkes inn. To ting har overbevist meg om at dette er nødvendig å ha med. For det første FN's Mexico-konferanse der det ble åpenbart at kvinnekamp uten kamp mot supermaktene blir et slag i løse lufta. For det andre er det klart at f.eks. Norsk Kvinneforbund og andre kvinneorganisasjoner også

tar opp supermaktene, men de støtter Bresnjevs linje med falskt fredsprat og virkelig opprustning. Derfor må Kvinnefronten stille med et riktig syn på den internasjonale kampen.

OM ML-BEVEGELSEN I TIDA 1970 – 1972.

Koba bruker stor plass på dette. Hans påstand er at det som vi i 1973 oppsummerte som venstreavvik i perioden 70–72 tvert imot var høyreavvik. Koba har med dette gjort vår bevegelse til den første i historia som ikke har hatt et eneste alvorlig venstreavvik i oppbyggingsfasen. Lenin mente jo i »Radikalismen» at »venstre»-barnesykdommer var typiske i startfasen. Men vår bevegelse har altså eksistert i snart 10 år uten dette. Epokegjørende!

FEILA I FORHOLD TIL »FOLKEBEVEGELSEN» VAR AV VENSTRETYPE

EEC-kampen var periodens viktigste. Beretninga til 1. landsmøte oppsummerer denne. Der blir vare feil satt i sammenheng med Hovden-klikken. Som Koba sier selv: »Det var nett Hovden-klikken som systematiserte slike feil (som var ei bi-side i rørsle som heilskap) til ei line». Det er rett, men Koba påstår at disse feila var av høyreopportunistisk type.

Nar det gjelder frontarbeid er høyreopportuniste a si »bare

enhet – ingen kamp», mens det er »venstre»opportuniste å si »bare kamp – ingen enhet». Hovden klikken sto for det siste i forhold til »folkebevegelsen» (FB). De tok avstand fra den som en borgerlig ledet og dominert front som bare ville sabotere EEC-kampen. Skarpest kom denne »kamp»-holdninga til uttrykk i juni 1971 da Hovden-klikken foreslo at AKMED med riktige paroler skulle tvinge seg inn i FB's folketog. Dette ble klart avvist av oss som en ren provokasjonslinje.

Vår hovedlinje i EEC-kampen var rett: Både kamp mot Haugestad-ledelsen i FB og enhet om selve saken. Vi så helt riktig FB som en positiv kraft, men fordi den borgerlige FB-ledelsen aldri kunne ledet kampen til seier, kritiserte vi hele tida dens gale linjer og kjørte ut de rette linjene gjennom AKMED. Men i den første tida hadde også vi tendenser til Hovden-ideer av »venstre»-type om »bare kamp – ingen enhet» med FB.

SUF(m-l)s TROTSKIS- TISKE AVVIK I SYNET PÅ NASJONAL SJØL- RADERETT.

Det andre viktige »venstre»-avviket var synet på den nasjonale sjølraderetten. Der hadde også vi i SUF(m-l) alvorlige »venstre»avvik av trotskistisk type høsten 1970 og våren 1971. Jeg husker selv hvordan vi i mitt lokallag ble overbevist om at

Betydninga av å gjøre kommunistenes strategiske syn kjent, gjorde at opplysning om parlamentets rolle under monopolkapitalens diktatur, nødvendigheten av væpna revolusjon o.a. fikk en sentral plass i marxist-leninistenes valgboikott. Slik situasjonen var ser lands-motet dette som riktig. Men det ble også gjort klare «venstre»-overslag i vår propaganda. Disse feilene var særlig av to typer:

– I en del materiale om valgboikotten var det en underliggende tendens til *prinsipiell* avvisning av parlamentarisk arbeid. Dette preget også enkelte medlemmers muntlige propaganda.

135

– I deler av vår propaganda ble *alle* partier som stilte, fra SF/NKP til Høyre, fram-tilt på like linje som redskaper for monopolkapitalen.

Grobunnen for disse «venstre»-frasene er sjølsagt feil av samme slag som allerede er omtalt. Spesielt stor skade gjorde her tendenser til å se på alle partier «som en blokk», uten en dialektisk og materialistisk analyse av deres klassegrunnlag, hovedinnholdet i politikken osv. Sjøl om NKPs og SFs syn på veien til sosialismen og det sosialistiske samfunnet må bekjempes, så burde marxist-leninistene også under valgboikotten slutt fast viljen til samarbeid i vanlige klassekampsspørsmål.

sjølradereiten var uviktig. Det som betydde noe var dyrtida og andre økonomiske EEC-forberedelser. Vi så ensidig på leveforholdene og kampmulighetene for arbeiderklassen, mens vi hadde liten forståelse for det nasjonale spørsmålet. Dette var en innbitt (men heldigvis kortvarig) «venstre»-feil. Koba har blitt ensopret av kampen mot høyrefeila hvis det er slik at han ikke ser at dette er «venstre»-feil.

HOVDEN STO IKKE FOR EN HØYRE-REVISJONISTISK POLITIKK.

Koba mener visst at Hovden-klikken var høyre-revisjonistisk. Jeg har vist at denne klikkens avvik i EEC-kampen var av «venstre»-karakter. Forøvrig var et hovedskille mellom dem og oss synet på småborgerskapet. Hovden sto på det trotskistiske

standpunktet at småborgerskapet er reaksjonært og en del av borgerskapet som helhet. Dette er langt fra høyre-revisjonisme. NKPs linje er jo tvert imot å utviske skillet mellom arbeiderklassen og resten av folket så langt at deler av borgerskapet regnes som allierte.

Ser ikke Koba forskjell på høyre og «venstre»?

Av «venstre»-feil som kritiseres i beretninga og der jeg er enig med beretninga kan nevnes (fra Partiboka, nynorsk-utgaven):

– s. 117 («I den fyrste tida...»). Om organisert arbeid på arbeidsplassen.

– s. 129. Om feil nr.1 i valgkampen 1971.

– s. 134 – 136 om krigskommunismen i det indre partilivet.

På endel punkter har jeg endret syn på beretninga siden forrige innlegg. Innholdet i Kobas av-

snitt «Å gå til høyre under dekke av å korrigere «venstre» er jeg i hovedsak enig i. Synet på SF/NKP var riktigere i vedtaket på SUF(m-l)s landsmøte i 1969 enn i beretninga fra 1973. Bortsett fra uttrykket «taktisk hovedfiende» om SF/NKP (som jeg fortsatt mener var galt) vedtok vi i 1969 mye bra.

Beretningas avsnitt «Fram for samhold 1. mai» (s. 125) og «Trygginga» (s. 137) er to eksempler på høyre-revisjonisme som skjærer i øynene på meg også(!)

OPPSUMMERING

Jeg vil holde fast ved at hovedfeilen i 1970 – 1971 var av «venstre»-type. Utover i 1972 gjorde vi en god del høyrefeil under dekke av å korrigere «venstre»-feil. En av årsakene var EEC-kampen der den midlertidige enheten om EEC-saken ga grobunn for store illusjoner om høyre-revisjonisme.

Om beretninga var i hovedsak bra eller dårlig er jeg nå blitt usikker på.

Ottar.

Redaksjonen takker Ottar fordi han raskt svarte på kritikken og oppfordringa fra Koba om å fortsette diskusjonen. Dette er en god kommunistisk stil som er heilt nødvendig hvis vi skal få skarpe og konsentrerte debatter på linjene i politikken. P.g.a. kort frist rakk ikke KOBA og svare i dette nr., men vil komme utførlig tilbake i neste nr. Vi oppfordrer også andre til å ta del i denne debatten.

red.

PARTIET MÅ TA HETSEN ALVORLIG!

Kamerat Oskar reiser i dette innlegget spørsmålet om hvordan partiet skal møte hetsen. Redaksjonen oppfatter dette som et svært viktig spørsmål og vil forsøke å få igang en diskusjon i avisa omkring denne saken.

Hetsen mot alt som spirer og gror, i første rekke AKP(m-l), har økt kvalitativt det siste året. Svært mange også utafor partiet skjønner at hetsen kommer fordi vi har framgang. Samtidig er det mange kamerater som tror (eller i det minste er redd for) at hetsen i framtida vil gi oss tilbakegang. Jeg vil prøve å vise at hetsen under visse forutsetninger er ei bra ting for oss, og slett ikke noe vi bør frykte. Borgerskapet frykter mer og mer av sannheten og kjører ut feitere og feitere løgner. De løfter stadig større steiner bare for å slippe dem på egne føtter. Men dette skjer ikke av seg sjøl. Det krever visse tiltak fra vår side, vi må hjelpe borgerne så steinene virkelig treffer der de skal.

Her har vi gjort feil. De to viktigste feilaktige tendensene er i korthet: *hetsen er ille* (»så mye hets som det er nå er det bra at vi bare holder stillingen 1.mai», slik enkelte sa) og *hetsen er ikke noe*

å bry seg om. Disse to er i realiteten samme sak, høyre og »venstre» bare i formen.

BARE VED MASSIV HETS KAN BORGERSKAPET KNEKKES.

Hvorfor er hetsen ei bra ting, forutsatt at vi møter den på riktig vis, hjelper borgerne litt osv.? Jo fordi folk sjøl må lære at borgerne ljuger. De lærer det ikke så lenge klassekampen er på lavt nivå, så lenge usannhetene bare står mellom linjene. Bare ved massiv hets – mot hele arbeiderklassen, mot alle dens interesser, mot alt som er progressivt, demokratisk og folkelig – kan borgerskapets ideologiske grep knekkes. Denne hetsen, ti ganger verre enn i dag, vil helt sikkert komme dersom ikke vi gjør alvorlige feil. Dette ideologiske gripet er mye viktigere i Norge enn i den tredje verden, og det er spesielt viktig for sosialdemokratiet og den moderne re-

visjonismen. Friheten og Arbeiderbladet juger mer om AKP enn Morrabla', som ikke er beregna på arbeidsfolk. Dersom vi klarer å vende hetsen til en like massiv avsløringskampanje er dette et svært hardt slag mot disse fiendene og mot borgerdiktaturet som helhet. Arbeidsfolk i Norge vil skjonne mye og bli meget farlige dersom de gjennomskuer hetsen, sjøl om de ikke umiddelbart sympatiserer med AKP. Jeg er overbevist om at vi kan klare å snu hetskampanjen til sin motsats, og vil derfor kritisere kamerater som er redd for hetsen.

HVITBOKER PÅ HETSEN!

Så litt til den andre tendensen, som opptrer i »venstre»-fasong og tror at løgnene detter sammen av seg sjøl. Alle løgner er motsigelsesfulle. De mest rabiater (AKP er så små at de må knuses med alle midler, f.eks.) er så sjølmotsigende at de bare trenger å pirkers på for å dette sammen. Men uansett – forutsetninga er sjølsagt at noen »pirker» og paviser hetsen. Her har vi forsømt vår oppgave allvorlig. Hvorfor kjører ikke partiet ut mer propaganda på hetsen som særegent fenomen? Dvs. konkret gjennomgørelser av borgeravisene, av NRK-program

m.v., i form av dokumentasjon, hvitbøker, satire, brosjyrer og løpesedler. Vi må diskutere konkrete tiltak og bruke fantasien litt, for jeg tror at gjennomgåelse av hetsen kan bli både artig og lærerik lesing som vil være lett å få spredd (jfr. »Klipp og kommentar»-siden i KK som er det de fleste leser først i avisa.). Det virker på meg som om enkelte av de som har å gjøre med den sentrale propagandaen tar hetsen alt for lite alvorlig. Vår propaganda har ofte tonen »borgerskapet juger og det vet alle». Denne unnfalldenheten kan gjøre at steinen helt unødvendig faller på våre føtter.

Dette skjer samtidig med at endel kamerater enkeltvis, ute blant massene eller på arbeids-

plassen sin faktisk frykter hetsen. De bøyer unna, vurderer på alvor spørsmålet om man ikke faktisk er litt ekstrem, ser borgerlig ideologi som det normale, er oppriktig lei seg for at ikke iallfall de »radikale» borgeravisene ikke skriver sannheten osv. osv. Er det ikke lett å se sammenhengen mellom disse to tendensene?

Dersom dette er en riktig beskrivelse av situasjonen, følger det at vi må ta hetsen langt mer grundig som fenomen i seg sjøl. Løgn og sannhet er viktige spørsmål for folk flest, og vi blir slett ikke drevet på defensiven dersom vi retter harde framstøt mot fiendens motangrep (hvorav hetsen er ett av de viktigste i

dag). Vi må ta opp en ærlig diskusjon om hvordan hver og en av oss møter hetsen som avslører all falsk »stålsetting». Og enda viktigere: vi må diskutere hvordan partiet kan uskadeliggjøre hetsen gjennom egen propaganda.

Hvis ikke vi gjør dette nå, kan mange kamerater begynne å falle for nettopp det borgerskapet ønsker, nemlig at det er vanlige folk som står bak hetsen, endelig sier sin »mening» (i VG) om ekstremistene, o.l. Dersom vi tar spørsmålet grundig opp i egne rekker og raskt kommer fram til mottiltak overfor hetsen utad, er jeg sikker på at vi kan bruke den til å smi enheten på et mye høyere nivå mellom kommunistene og massene.

Oskar.

*Forsidebildet viser:
Kinesiske soldater i kamp for å
forsvare KKP's marxist-lenin-
istiske linje mot høyrelinja til
Teng Hsiao-ping.*